

tíðindablaðið

sosialurin

Postmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevri: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)

Blaðfólk: Hogni Djurhuus, Dagny Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Borgarligu leggja stein oman á byrðu

oddagrein

BORGARLIGA ALTERNATIVD hevur gjørt tað munandi tyngri at liva hjá tí vanligu føroyinginum. Tað seinasta er skattarokningin fyri 1983. Men hetta er bara tað seinasta.

LAT OKKUM draga fram onnur til-tøk av sama slagi. Á heysti 1981 samtykti borgarliga samgongan at hækka toll- og innflutningsgjald so munandi, at hetta var mett at geva landskassanum 50 milj. krónur í eykainntøku um árið. Í dag kosta hesar hækkingar føroyingum 60-70 milj. krónur árliga.

TAÐ, AT ongar javnføringar eru gjørdar í skattastiganum, persóns-frádráttinum og barnafrádráttinum, ger at fólk nú eisini verða skattað av teimum dýrtíðar-viðbótunum, sum tey hava fingið seinastu trí árin. Tá lønin hækkar við dýrtíðini uttan at skattastigin, persónsfrádrátturin og barnafrádrátturin verða javnførd í sama mun, so tíðir hetta eina beinleiðis hækking í skattinum.

Á TINGI liggur eisini uppskot frá landstýrinum, sum hevur til endamáls at broyta reglurnar fyri kredittkeyp, soleiðis at útgjald-ingin verður 45 prosent. HETTA kemur at gera tað heilt ógjørligt

hjá vanligu løntakarunum at útvega sær ella at endurnýggja vanligar húsarhaldslutir so sum vaskimaskinur, komfýrar, kulda-skáp, frystiboxir o.s.f.

VEKTGJALDIÐ av motorakførur, sum áður var innkravt við fyra ár-ligum gjöldum, verður nú innkravt við einum gjaldið fyri alt árið.

SEINASTU tvey árin er reallønir minkað við umleið 30 prosentum. Hetta vil siga, at 100 krónur sum í 1980 høvdu eitt reelt keypiðverði upp á 100 krónur, í dag bert hava eitt reelt keypiðverði upp á 70 krónur. Pristalið er sett aftur á 100.

SUM ROSINAN í pylsuendanum kom so skattarokningin fyri 1983. Skattgjaldarin, sum í jan., febr. og mars 1983 hevur gildið 30 prosent av skattaálikningini fyri 1982/83 skal nú í tíðarskeiðinum mai-nov. gjalda 75 prosent av álikningini fyri skattaárið 1983/84. 30 og 75 prosent geva sum kunnugt 105 prosent.

HETTA VAR so borgarliga alterna-tivið nú reiðiliga hálvur fjørðurin er rógvin. Politikkurin hevur í stuttum verið tann, at vanligi føroyingurin skal bera munandi størri part av samfelagsbyrðuni og spurningurin er so, um fólkjið vil lata sær hetta lynda ella ikki.

SVARIÐ KUNNU tey geva við val-borið í seinasta lagi um hálvannað ár.

Føroyingar og fólkamentan

Svar til Hera Kragesteen

Í Sosialinum 17. mai 1983 stendur ein merkilig grein, sum Heri Kragesteen hevur skrivað.

Eg varð ógvuliga bilsin, tá ið eg las nevndu grein — tí hon er øll bygd á gitingar.

Eg kann taka undir við tygum í tí, at tað var harmiligt, at tygum og konan og sonurin ikki sluppu inn um dyrnar í Norðurlanda húsinum tús-kvöldið 10. mai 1983, men tá tygum so í sama anda-drátti leggja dansifø-løgin, ella okkurt av teimum, undir at hava ábyrgdina av hesum — beinleiðis ella óbeinleiðis — skilji eg einki.

Tí, tað var «Sláð ring», landsfelag føroyskum dansi at frama, sum við limum sínum úr átta dansifølgum var umboð-að nevnda kvöld í Norðurlanda húsinum í Havn, men eg veit einki um, at

«Sláð ring» hevur forða nøkrum í at koma inn — ei heldur hevur havt nakað við lýsingina í útvarpinum at gera.

Men tygum halda fram: «Tað, sum eg fái burtur úr hesum er, at førandi dansifølg enn eina ferð hava tikið patent uppá føroyska dansin....

Nú veit eg ikki beinleiðis hvørji dansifølg tygum meina við, men av teimum tiggju, sum eru limir í «Sláð ring», verður einki roknað fyri «førandi». Har eru øll mett javnbjóðis við somu rætt-indum, somu skyldum og javnbjóðis umboðan.

Hinvegin vita tygum ó-ivað, at tað beinleiðis var, tí at áhugin fyri føroyskum dansi var so burtur-fjaraður, at ikki fekt lík-inda dansingur, ið gjørdi, at fólk við ansi og áhuga fyri føroyskum dansi stovnaðu dansifølg

kring í oyggjunum.

Og hetta var als ikki fyri at taka «patent» uppá føroyska dansin, men — stutt og greitt — fyri at bjarga honum undan full-komiligari týning. Og tað er júst við tí endamáli — at føroyskur dansur er føroysk fólkagong — at dansifølgini royna at verja hann og kvæðini.

At limir í dansifølgunum ikki luttaka í almønnum føroyskum dansi — er nýtt fyri mær, tí eg veit at dansifølgini gera tað.

Tað er rætt, at føroyski dansurin hevur trongar umstøður í Føroyum nú, men eg kann vissa tygum í, at uttan dansifølgini við sínum umleið 1800 limum, høvdu tær verið munin trengri!

J.A. Johannessen
formaður í
«Sláð ring»

Upsamalið

Eg skal sum formaður í nevndini fyri Ráfiskakeyparafelagið loyva mær at koma við eini rættleiðing til eitt lesarabrev í Oyggjatið-indum, har ein lesari skrivar, at nú má Ráfiska-keyparafelagið koma við eini frágreiðing. Tá má vera ein lesari sum heilt hevur misskilt støðuna viðvíkjandi uppsinum. Hann skrivar m.a.:

«Sum sjónaður gjøgn-um mongt ár fari eg hervið gjøgnum blaðið at biðja Ráfiskakeyparafelagið

koma við eini skilgøðari frágreiðing, hvussu tað ber til, at teir knappiga nú kunnu keypa upsa 1A fyri tann prís, sum Ráfiskanevndin kom til seinast. Ein lækking við ein-

ans einum 25 oyra fyri kilo. Tit nevndu jú, at upsin í minsta lagi mátti fara niður við 70 oyrum. Tá kundu tit arbeida gratis sum tit søgdu. Hvusu hongur alt hetta saman. Framman-undan vóru tit so ógvuliga hugaðir fyri at fáa eina frágreiðing frá Kæru-nevndini. Nú eru tað tit, sum eyguni venda eftir. Komið við eini frágreið-ing, tað tænið tykkum sjálvum best.»

Undirskrivað trolaramaður

Til hetta kann stutt við-merkjast:

Tá ið seluprisurin á lidn-ari uppsavru lækkaði við 4 kr. kilo, og Ráfiska-nevndin skuldi áseta nýggjan avrokningarpri,

tá gekk sera striltið við at fáa nevndina at lækka henda prís. Tá segði Ráfiskakeyparafelagið við Ráfiskanevndina, at um teir kundu koma niður á eina 0-loysn, sum var 2,18 kr. kilo, tá vildu vit góð-taka tað. T.v.s. avrokningarpri-surin lækkaður úr umleið 3,35 til 2,18 kr., so var tað í lagi. So arbeiddu vit gratis. Men tað, sum hendi var, at prisurin lækkaði ikki so nógv.

Tá vit nú at enda góð-kendu prisin var hann komin niður á 2,25 kr. kilo. Ta hildu vit var so nær teimum 2,18 kr. kilo, at vit vildu ikki vera ómøguligir. Tí góðtøku vit hetta.

Føroya Ráfiskakeypa-felag
Heri Mortensen, formaður

Sendið
lesarabrevini
til Sosialin

Yvirtakið Skúlan á Trøðni

Kann Sosialurin upplýsa okkum, hvussu langt tað er komið við yvirtøkuni av Skúlanum á Trøðni. Tað vóru nokur skilafólk, sum Jóannes Dalsgaard fyri Javnaðarflokkin, Karin Kjølbro Joensen fyri Tjóð-veldisflokkinn og mær vitandi Ásbjørn Joensen fyri Sjálfstýrisflokkinn, sum settu landsstýris-manninum fyri skúlumál, Eilif Samuelson, henda fyrispurning, um nær Skúlin á Trøðni skuldi yvirtakast. Eilif Samuel-sen lovaði at fara í gongd við málið sum skjótast og

visti eina positiva støðu í hesum máli, og tað frøddi okkum. Men nú er so gingið ca. 1/2 ár, og man hevur onki hoyrt aftur frá Eilif Samuelson viðvíkjandi yvirtøkuni av Skúlanum á Trøðni, og hopa vit ikki at málið er farið í dvala, tí vilja vit enn einaferð heita á tykkum, sum hava lagt tað fram. Takið hetta mál upp aftur og fáið gongd í hetta átroðkandi mál, so at skúlin kann koma á færoyskar hendur sum skjótast, helst til summar-fritíðina. Eitt vita vit, at

yvirtøkan kostar nær um onki. Tað er bara at flyta umsitingina til Føroya og fáa skúlan undir Skúla-fyrisingina, og tað mátti verið longst sum best bæði fyri børn og foreldur, so tað kundi blivið eitt tættari samarbeiði imillum fólkaskúlan og Skúlan á Trøðni. Skúlin er jú fyri børnini, og ikki fyri lærararnar og lønina, men til gagns fyri børnini, tað er tað ið foreldrini ynskja — at børnini fáa sum best burtur úr, meðan tey ganga í skúla.

heilsan Foreldur